

Coördinatiecommissie
Integraal Waterbeleid

Milieukwantiteit: van doelstelling tot actieprogramma

Sven Verbeke, VMM, co-voorzitter CIW WG Waterkwantiteit

12 januari 2015, Hoorzitting Raden

Overzicht

- Kader
- Visie
- Methodiek en resultaten
- Toekomst

Kader

- Decreet Integraal Waterbeleid (DIW)
 - Art 51:
 - VR stelt milieudoelstellingen oppervlaktewater, grondwater en waterbodems vast via milieukwaliteitsnormen en milieukwantiteitsdoelstellingen
 - Voor oppervlaktewater (OW)
 - 2015 (2027): goede chemische toestand + goede ecologische toestand/potentieel (KRW)
 - 2021 (2027): goede kwantitatieve toestand (gaat verder dan KRW)

Kader

- Decreet Integraal Waterbeleid (DIW)
 - Goede toestand OW = goede kwalitatieve en kwantitatieve toestand OW
 - Art. 3, § 2, 39° : goede kwantitatieve toestand OW = waterstand + debiet + stroomsnelheid **in oppervlaktewaterlichaam** (m.i.v. seizoensale schommelingen) nodig om milieudoelstellingen te bereiken

Kader

- Decreet Integraal Waterbeleid (DIW) met geïntegreerde Overstromingsrichtlijn (ORL)
 - Art. 3, § 2, 59° : overstromingsrisico
 - kans * gevolgen overstromingen (**in de vallei**)
 - Art. 3, § 2, 60° :
Overstromingsrisicobeheerdoelstellingen (ORBD)
 - Doelstellingen om negatieve gevolgen te beperken voor mens, milieu, cultureel erfgoed, economische bedrijvigheid
 - Art. 34: SGBP bevatten maatregelen om ORBD te verwezenlijken

Kader

- Decreet Integraal Waterbeleid (DIW) met geïntegreerde Overstromingsrichtlijn (ORL)
 - Art. 51: Milieukwantiteitsdoelstellingen omvatten o.m. ORBD
- Tijdschikhorizon: 2050
 - Geen deadline ORL
 - Autonome ontwikkeling (klimaat, landgebruik)

Overzicht

- Kader
- Visie
- Methodiek en resultaten
- Toekomst

Visie

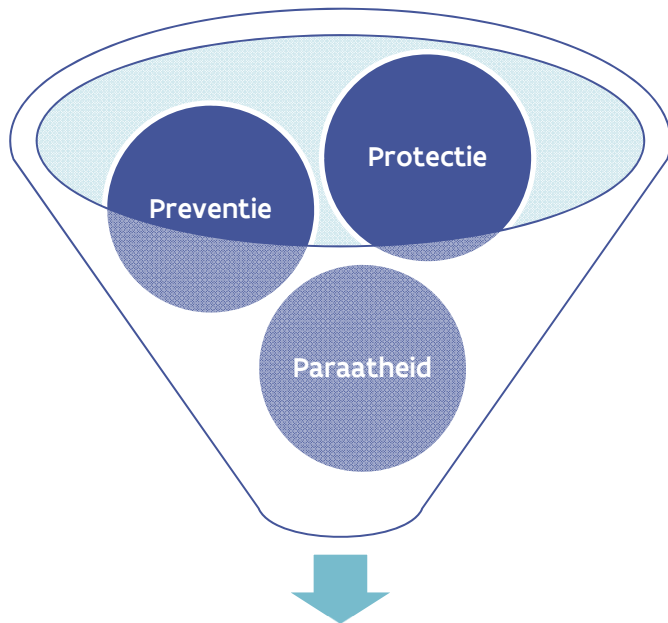
- Tweede waterbeleidsnota, krachtlijn 3 ‘watertekort en wateroverlast in samenhang aanpakken’
 - Watertekorten minimaliseren
 - Schade wateroverlast verminderen door combinatie protectie, preventie en paraatheid (meerlaagse waterveiligheid)
 - Kaderen in (opmaak) milieukwantiteitsdoelstellingen voor oppervlaktewater en rekening houden met beschikbare debieten en laagwaterstrategieën
- Verankering kwantiteitsdoelstellingen voor oppervlaktewater in Vlarem (art.2.1.2.)
 - Te hanteren door overheid bij plannen en realiseren beleid

Visie

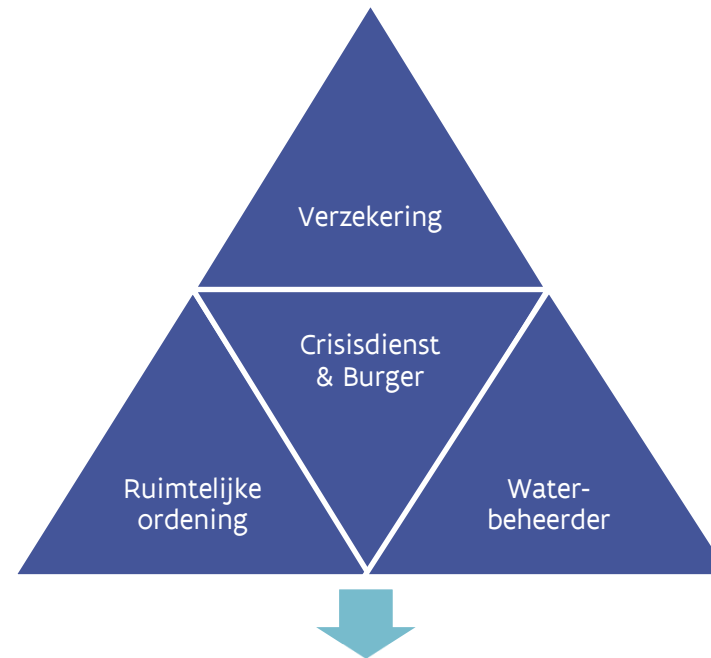
Watertekorten

- Duurzaam gebruik van beschikbare watervoorraden binnen draagkracht watersysteem
- Rationeel watergebruik
 - Minder watergebruik
 - Hergebruik van water
 - Gebruik van alternatieven (hoog- <> laagwaardige toepassingen)
- Afstemmen watervraag en wateraanbod
 - Waterbron overschrijdend (grondwater, oppervlaktewater, hemelwater, gezuiverd effluent)
 - Gebiedsspecifieke invulling (herstelprogramma's GW, e-flows)
 - Dmv gericht vergunningen- en heffingenbeleid

Visie Meerlaagse waterveiligheid

Combinatie van maatregelen

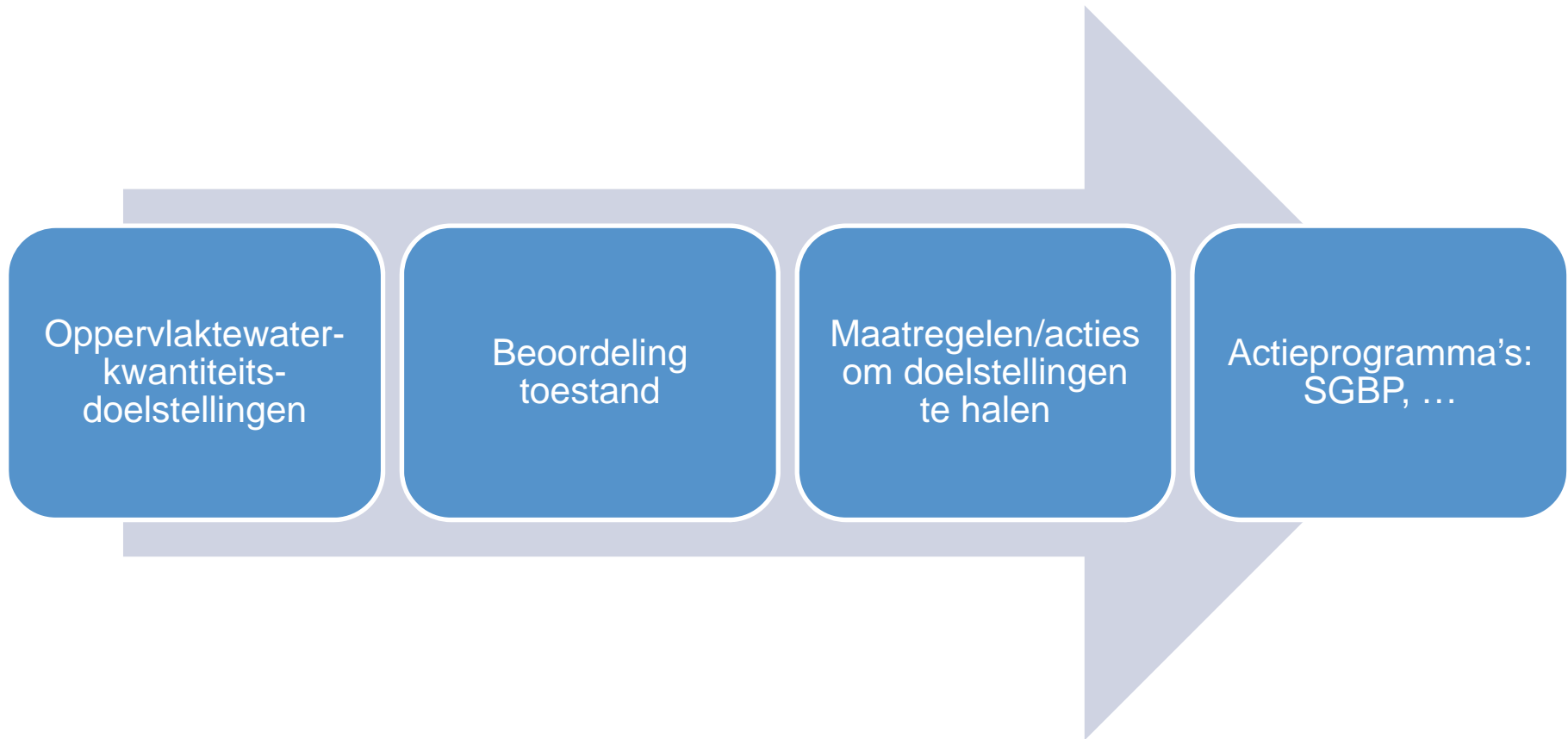

Gedeelde verantwoordelijkheid

Meerlaagse
Waterveiligheid

Visie

Van doelstelling tot actieprogramma

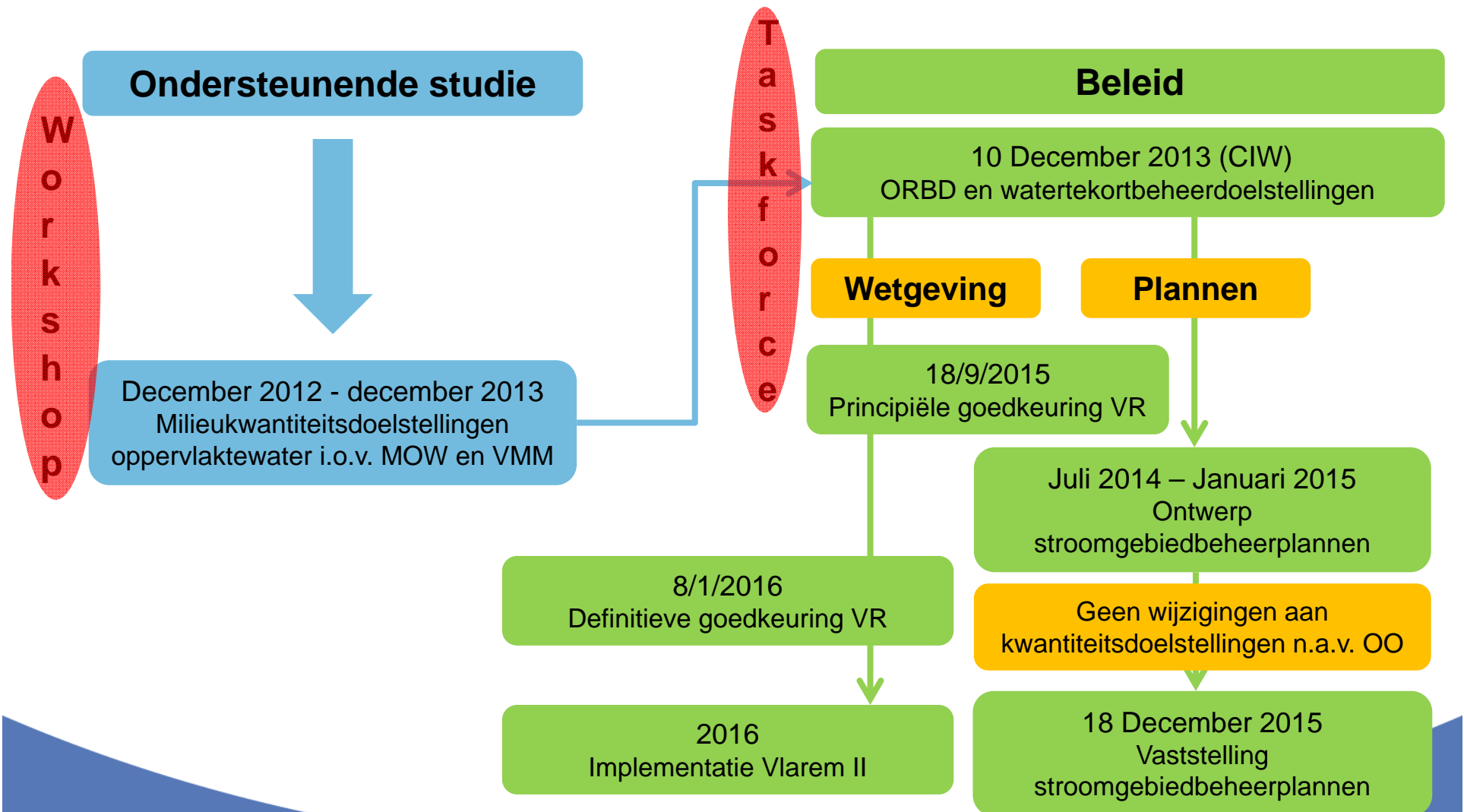

Overzicht

- Kader
- Visie
- Methodiek en resultaten
- Toekomst

Methodiek en resultaten Implementatieproces

Methodiek

Oppervlaktewaterkwantiteitsdoelstellingen - algemeen

- Overstromingsrisicobeheerdoelstelling (ORBD) en Watertekortbeheerdoelstelling (WBD)
- **Generiek** voor Vlaanderen geldend
- Overkoepelend en in beginsel **evenwaardige (sub)doelstelling** verschillende **aspecten** (waterbeheersing en veiligheid, scheepvaart, ecologie, watervoorziening)
 - Aspecten belangrijk voor overheid bij realiseren beleid
 - Voor bepaald waterlichaam kan subdoelstelling primeren boven andere

Methodiek

ORBD – generieke doelstelling

- ORBD: Duurzame **vermindering overstromingsrisico** met voldoende **baten** voor mens, economische bedrijvigheid, ecologie en cultureel erfgoed. Om dit bereiken wordt een optimale combinatie van **protectieve, preventieve, en paraatheidsverhogende maatregelen** in rekening gebracht. Daarbij worden minstens de effecten van de autonome ontwikkeling (**klimaat, landgebruik**) opgevangen via maatregelen gericht op een zo groot mogelijke **kosten-batenefficiëntie**.

Methodiek

ORBD - subdoelstellingen

Aspect	Doelstelling = streven naar ...
Waterbeheersing en veiligheid	Duurzame vermindering aantal getroffen mensen en economische schade
Ecologie	Hoogwaterafvoeren compatibel met goede ecologische toestand en realisatie IHD's
Scheepvaart	Bufferen en doelmatig afvoeren
Watervoorziening	0 dagen drinkwatertekort

Methodiek

WBD – generieke doelstelling

- WBD: **Beperken van de kosten en de bedreigingen** voor de samenleving ten gevolge van watertekorten en te streven naar een **duurzame beschikbaarheid** van water voor de mens, scheepvaart, watervoorziening, industrie, landbouw, ecologie, onroerend erfgoed en recreatie.

Methodiek

WBD - subdoelstellingen

Aspect	Doelstelling = streven naar ...
Waterbeheersing en veiligheid	Zo efficiënt mogelijk gebruik van water zodat kwaliteit leefomgeving en maatschappij behouden blijft
Ecologie	Laagwaterafvoeren compatibel met goede ecologische toestand en realisatie IHD's
Scheepvaart	Geen aanpassing normaal toegelaten diepgang
Watervoorziening	0 dagen drinkwatertekort

Methodiek

ORBD - beoordelingskader

Kans	Ernst van de gevolgen →				
Zeer groot	B	B	C	C	C
Groot	B	B	B	C	C
middelgroot	A	B	B	B	C
Klein	A	A	B	B	B
Zeer klein	A	A	A	B	B

overstromingsrisicobeoordeling

Drie toestanden

A: toestand aanvaardbaar, geen actie nodig om toestand te verbeteren

B: toestand moet, indien mogelijk, verbeterd worden aan de hand van kostenefficiënte acties

C: toestand onaanvaardbaar

Indicatoren

- Ernst van de gevolgen overstromingen toetsen
- Waar acties nodig om doelstellingen te realiseren en opvolgen evolutie (bv. klimaatwijziging)

Uitwerking

- Bekkenspecifieke delen SGBP

Methodiek

WBD - beoordelingskader

	Ernst van de gevolgen →				
Duur ↓	A	A	A	B	B
	A	A	B	B	B
	A	B	B	B	C
	B	B	B	C	C
	B	B	C	C	C

Toestandsbeoordeling watertekort

Drie toestanden

A: toestand aanvaardbaar, geen actie nodig om toestand te verbeteren

B: toestand moet, indien mogelijk, verbeterd worden aan de hand van kostenefficiënte acties

C: toestand onaanvaardbaar

Indicatoren

- Ernst van de gevolgen watertekort toetsen
- Waar acties nodig om doelstellingen te realiseren en opvolgen evolutie (bv. klimaatwijziging)

Uitwerking

- Bekkenspecifieke delen SGBP

Methodiek

Indicatoren - algemeen

- Niet verankerd in Vlarem II
- Toetsing opgenomen in de SGBP
- Niet noodzakelijk vast, kunnen aangepast of ontwikkeld worden
 - Aanpassing ontwerp Besluit VR: indicatoren minstens om de zes jaar geëvalueerd en voor zover nodig geactualiseerd

Methodiek

ORBD - indicatoren

Aspect	Doelstelling = streven naar ...	Indicator
Waterbeheersing en veiligheid	Duurzame vermindering aantal getroffen mensen en economische schade	People at risk en economische schade
Ecologie	Hoogwaterafvoeren compatibel met goede ecologische toestand en realisatie IHD's	Overstromingstolerantie
Scheepvaart	Bufferen en doelmatig afvoeren	Niet ontwikkeld. Veiligheid primeert
Watervoorziening	0 dagen drinkwatertekort	Hoeveelheid en aantal dagen ruwwatertekort

Methodiek

WBD - indicatoren

Aspect	Doelstelling = streven naar ...	Indicator
Waterbeheersing en veiligheid	Zo efficiënt mogelijk gebruik van water zodat kwaliteit leefomgeving en maatschappij behouden blijft	Nog verder te ontwikkelen
Ecologie	Laagwaterafvoeren compatibel met goede ecologische toestand en realisatie IHD's	Nog verder te ontwikkelen – link met e-flow
Scheepvaart	Geen aanpassing normaal toegelaten diepgang	Aantal gecorrigeerde dagen in combinatie met diepgangbeperkingen
Watervoorziening	0 dagen drinkwatertekort	Hoeveelheid en aantal dagen ruwwatertekort

Resultaten

ORBD – toetsing aspect waterbeheersing en veiligheid

Beoordeling van de huidige toestand van het economisch overstromingsrisico in het bekken van de Brugse Polders

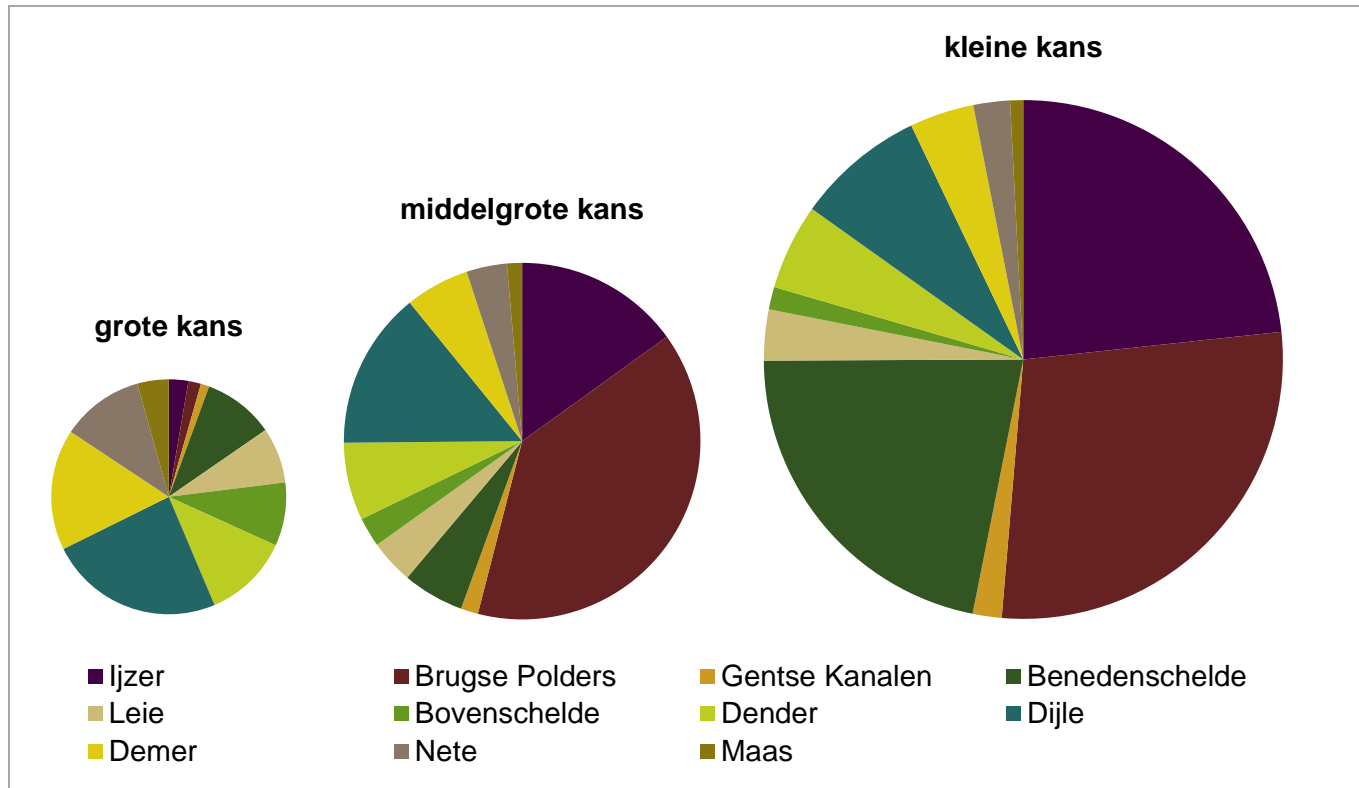
		Ernst: economische schade (mio euro)				
Frequentie	Kans	<u>Verwaarloos -baar</u>	Marginaal	Ernstig	Kritisch	Catastrofa al
		<0.1	>0.1	>2	>50	>1000
Frequent	Groot			5		
Waarschijnlijk	Middelgroot				295	
Beperkt	Klein				733	

Beoordeling van de huidige toestand van het sociaal overstromingsrisico in het bekken van de Brugse Polders

		Ernst: aantal potentieel getroffen mensen				
Frequentie	Kans	<u>Verwaarloos -baar</u>	Marginaal	Ernstig	Kritisch	Catastrofa al
		<5	>5	>100	>2500	>25.000
Frequent	Groot			185		
Waarschijnlijk	Middelgroot					26551
Beperkt	Klein					60179

Resultaten

ORBD – toetsing aspect waterbeheersing en veiligheid

Aandeel potentieel getroffen inwoners per bekken bij overstromingen met een grote, middelgrote en kleine kans van voorkomen.

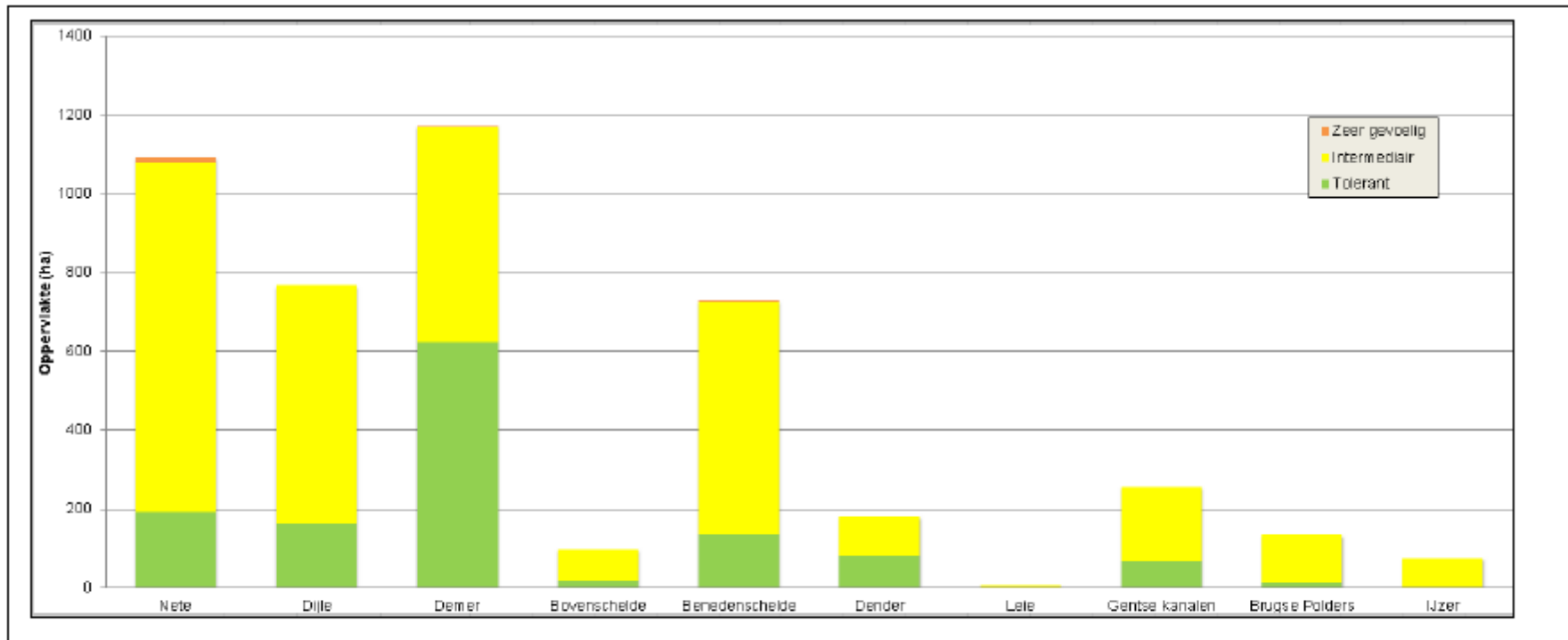
Resultaten

ORBD – toetsing aspect waterbeheersing en veiligheid

- Brugse Polders
 - Aantal getroffen mensen en economische schade catastrofaal: toestand is onaanvaardbaar → Kustveiligheidsplan
- Overige bekkens
 - Aantal getroffen mensen en economische schade ernstig tot kritisch: toestand moet verbeterd worden aan de hand van kostenefficiënte acties → acties in SGBP en bekkenspecifieke delen

Resultaten

ORBD – toetsing aspect ecologie

Figuur 61: Overstromingstolerantie waardevol natuurgebied in de verschillende Vlaamse bekkens van het stroomgebiedsdistrict van de Schelde

Globale resultaten: toestand moet verbeterd worden aan de hand van kostenefficiënte acties (B)

Resultaten

WBD – toetsing aspect watervoorziening

Evaluatie ruwwatertekorten voor de drinkwatersector ten gevolge van watertekort in het bekken van de Gentse Kanalen

		Grootte van het tekort [%] drinkwatersector							
		1	2	5	10	25	50	75	100
Duur van het tekort [#d](*)	0	2009-2010-2012-2013							
	2								
	5								
	10								
	20								
	25								
	>50								
									2011

Resultaten

WBD – synthese toetsing

- Watervoorziening
 - IJzerbekken en Gentse Kanalen: toestand onaanvaardbaar → toestand moet verbeterd worden (C) → actie te ondernemen
 - Overige bekkens: toestand aanvaardbaar, in Maasbekken in 2011 innametekort ruwwater
- Scheepvaart
 - Nete-, Benedenschelde-, Demer- en Maasbekken: toestand onaanvaardbaar in 2011 → toestand moet verbeterd worden (C) → actie te ondernemen
 - Leie en Dijlebekken: problemen → toestand moet verbeterd worden aan de hand van kostenefficiënte acties (B) → actie te ondernemen
 - Overige bekkens: toestand aanvaardbaar, geen actie nodig

Overzicht

- Kader
- Visie
- Methodiek en resultaten
- Toekomst

Toekomst

Wat moet er nog gebeuren?

- Afwerken beoordelingskader oppervlaktewaterkwantiteit
- Gebiedsspecifieke afweging subdoelstellingen
- Opmaak droogterisicobeheerplannen

Toekomst

Afwerken beoordelingskader

Taak	Deeltaak	Wie	Timing
Afwerken generiek beoordelingskader oppervlakte-waterkwantiteit	Kwantificeren/ ontwikkelen e-flow in relatie indicator WBD aspect ecologie	CIW WG EWB ism WG WK	2015-2017
	Ontwikkelen indicator WBD aspect waterbeheersing en veiligheid + onderzoek noodzakelijke bijkomende indicatoren	CIW WG WK	2016-2017

Toekomst

Gebiedsspecifieke afweging subdoelstellingen

- Gebiedsspecifieke afweging doelstellingen, beoordelingen en acties
 - Generieke evenwaardige (sub)doelstellingen oppervlaktewaterkwantiteit kunnen elkaar versterken, maar ook met elkaar conflicteren
 - Ook interactie tussen oppervlaktewater en grondwater
 - Gebiedsspecifieke afweging

Toekomst

Gebiedsspecifieke afweging subdoelstellingen

Taak	Deeltaak	Wie	Timing
Gebiedsspecifieke afweging doelstellingen, beoordelingen en acties	Plan van aanpak opstellen	CIW WG WK in samenwerking met CIW WG EWB	2017
	Gebieds-specifieke uitwerking	CIW WG WK in samenwerking met CIW WG EWB	2018-2019
	Evaluatie bestaande en nieuwe indicatoren	CIW WG WK en EWB	2018

Toekomst

Opmaak droogterisicobeheerplannen

Taak	Deeltaak	Wie	Timing
Opmaak droogterisicobeheerplannen als onderdeel 3 ^{de} generatie SGBP	Opstellen verdringingsreeks	WG KRW (subWG GW) en WG EWB en WG WK	2016-2019
	Opmaak plannen	WG KRW (subWG GW) en WG EWB en WG WK	2017-2020

Toekomst

Rol raden

- 6-maandelijke gedachtewisseling (deel)taken
 - Informeren
 - Meedenken
- Suggesties?

Vragen?

